

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Pfv.III.21.374/2013/4.szám

A Kúria a Havasi és Karczub Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Karczub Péter ügyvéd) által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt II.r. és a 2. számú Miskolci Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Cserba Attila ügyvéd) által képviselt III.r. alperesek ellen kártérítés megfizetésre iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 6.P.89.675/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 41.Pf.630.194/2013/5. számú rész- és közbenső ítéletével elbírált perében a jogerős rész- és közbenső ellen a II.r. alperes által 50. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

r é s z - é s k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős rész- és közbenső ítéletnek a felülvizsgálattal támadott közbenső ítéleti rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi a II.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 28.000 (huszonnyolcezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen a rész- és közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A II.r. alperes megrendelőként 2008. május 28. napján a III.r. alperessel írásban megállapodott arról, hogy a III.r. alperes vállalkozásába adja, utóbbi pedig elvállalja az ... autópálya északi szektor (... km szelvény) beruházásához kapcsolódóan a közúti vezetőkortát építési munkák kivitelezését a szükséges anyagok beszerzésével, helyszínre szállításával és beépítésével a kivitelezés dokumentumainak megfelelően. A II.r. alperes 2007. június 4-én kelt szerződéssel állapodott meg az F. Kft-vel, hogy utóbbi az építkezéshez szükséges ideiglenes forgalomelterelési munkákat elvégzi. A szerződés szerint az F. Kft. az ... autópálya északi szektor ... kilométerszelvény közötti létesítmény építéséhez szükséges ideiglenes forgalomelterelési munkákat elvégzi, kiépíti a tereléseket, azokat később elbontja, átépíti a szerződésben

meghatározott egységáraknak és feltételeknek megfelelően. A II.r. alperesnek a munkálatok elvégzéséhez 2008. augusztus 22-én .../2. szám alatt a Zrt. közútkezelői hozzájárulást adott ki 2008. augusztus 24. napja és 2008. október 30. napja közötti időszakra. A munkákhoz a forgalmat meg kellett állítani, illetőleg a forgalmat egy sávra kellett szűkíteni. A megállítási hely előtt 150-200 méterre sebességkorlátozás 40 km/óra táblát, ettől 150 méterre egyéb veszély-jelzőór-sebességkorlátozás 60 km/óra táblákat kellett elhelyezni. A közútkezelői hozzájárulásban szerepelt, hogy a munkálatok végzésének ideje alatt a mulasztásból eredő mindennemű anyagi kárért és személyi sérülésért a kérelmező a felelős. A felperes 2008. október 3-án a tulajdonában állott és általa vezetett motorkerékpárral a ... főúton a V. út irányából az ... autópályára felé haladt, amikor is a 14.600 méterszelvényénél járművével áthajtott az úttest közepén lévő terelő szálkatalpon, majd felborult. Ennek oka az volt, hogy az említett munkatevékenység területén a forgalomkorlátozást biztosító táblák eltávolítását követően egy több 10 kilogrammos közlekedési táblát tartó talp az úttest közepén maradt, a felperes erre hajtott rá. A balesettel okozati összefüggésben a felperes többszörös bordatörést, jobb öregugg végperc nyílt törését, agyrázkódást, válltájéki ficamos és egyéb testtájék sokszoros zúzódásait szenvedte el. A felperes 2008. október 3-tól 13-ig tartózkodott kórházban, közben húzóhurkos rögzítéssel műtétet végeztek rajta, majd ezt 2008. november 26-tól 27-ig történt ismételt kórházi kezelés során eltávolították a tűződrótok kimozdulása miatt. A felperes orvosi kontrollokra is járt, gyógytornáznia kellett és gyulladáscsökkentőket alkalmazott.

A felperes módosított keresetében az alpereseket nem vagyoni kárként 1.000.000 forint, míg vagyoni kárként folyamatos járadék címén havi 10.000 forint megfizetésére kérte kötelezni, ezen felül egyéb dologi és személyi kárait is érvényesítette.

Az elsőfokú bíróság 2011. december 7-én kelt és 2012. január 18-án jogerőre emelkedett 11-III. számú végzésével a felperes elállása miatt a Zrt. I.r. alperes vonatkozásában a pert megszüntette. Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében megállapította, hogy a II. és III.r. alperes a felperest 2008. október 3. napján ért közlekedési balesetből eredő kárért egyetemleges felelősséggel tartozik. A közbenső ítélet indokolásában rögzítette, hogy a II. és a III.r. alperesek üzemi tevékenységével kapcsolatban a felperest egészségromlásban jelentkező kár érte, ezért kártérítő felelősségük a Ptk. 345. §-a, valamint a 339. §-a alapján fennáll. A II.r. alperes azért felel, mert a területre a nevére szóló közútkezelői hozzájárulást kapott, és ennek alapján végzett munka ideje alatt abból a mulasztásából keletkezett a felperes kára, hogy a munkavégzéssel összefüggésben kihelyezett jelzőtábla talpa az úton maradt és balesetet okozott. Hivatkozott továbbá a 3/2001. (I.31.) KöVim rendelet (R.) 2. §-ára. A III.r. alperes felelőssége körében

úgy foglalt állást, hogy a működési körébe eső, a munkavégzéssel kapcsolatos mulasztás okozta a balesetet akként, hogy a III.r. alperes alkalmazottai a szükséges körültekintetést elmulasztották, amikor az általuk személyesen vagy valamelyik alvállalkozójuk által kihelyezett és mozgatott közlekedési táblát tartó talp az úton maradt. Ezért a II. és III.r. alperesek a Ptk. 334. § (2) bekezdése, a 337. § (1) és 338. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek helytállni a felperes felé.

Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság rész- és közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva a III.r. alperessel szemben a keresetet elutasította, egyebekben - a rendelkező részbe foglalt külön rendelkezés nélkül ugyan, de - a II.r. alperesre vonatkozó rendelkezést helybenhagyta. Kötelezte továbbá a felperest, hogy fizessen meg a III.r. alperesnek 60.000 forint első- és másodfokú perköltséget, kötelezte a II.r. alperest, hogy fizessen a felperesnek 10.000 forint fellebbezési költséget. A másodfokú bíróság a tényállást annyiban pontosította, hogy a baleset következtében a felperes oldalán a károsodás ténye megállapítható, azonban azt, hogy ez miben testesül meg és milyen mértékben, nem vizsgálta. Rögzítette a bíróság, hogy két kérdésben kellett állást foglalnia. Egyrészt arról, hogy a bekövetkezett balesetért kinek áll fenn kártérítő felelőssége, másrészt milyen felelősségi alakzat szerint. Hivatkozott a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Ktv.) 34. § (1) bekezdésére és 35. §-ára. Ezekből a bíróság szerint az következik, hogy a közút biztonságos közlekedésre alkalmas állapotát a közút kezelőjének kell biztosítani, és a 35. § a kártérítés felelősségének módja tekintetében a Ptk. 339. § (1) bekezdésére utal. A közút kezelője pedig nem zárhatja ki a közútkezelői hozzájárulásban szereplők szerint a kártérítésért való felelősségét, azt nem háríthatja át kizárólag a hozzájárulást kérelmezőre. Felhívta a figyelmet a másodfokú bíróság arra, hogy ugyanakkor nem vitásan a felperes a közút kezelőjével szemben a keresetétől elállt. A másodfokú bíróság elfogadta az elsőfokú bíróságnak az R. 2. §-ában foglaltakra való hivatkozását. A nem vitás tényállás szerint a II.r. alperes a Zrt-től közútkezelői hozzájárulást kapott, amelyben engedélyesként tüntették őt fel, így ez a jogszabályhely a felperes részéről a kártérítési felelősség bizonyítása esetén a II.r. alperes helytállási kötelezettségét alapozza meg. A másodfokú bíróság szerint irreleváns a II.r. alperesnek az a hivatkozása, hogy a károkozás napján ténylegesen munkát nem végzett, ezért esetében az említett rendelet nem alkalmazható, mert a helytálló értelmezés alapján - figyelembe véve a szavak általánosan elfogadott jelentését - a II.r. alperes, miután alvállalkozói útján végezte a perbeli beruházási tevékenységet, munkát végző kivitelezőnek minősül, ezért a II.r. alperes kártérítő felelősségére vonatkozó elsőfokú közbenső ítéletben foglalt rendelkezést helybenhagyta.

Elutasította azonban a másodfokú bíróság a III.r. alperessel szemben előterjesztett keresetet, mert megállapította, hogy a II.r. alperes és az F. Kft. között 2007. június 4-én kelt alvállalkozási szerződés értelmében az F. Kft. vállalta az ideiglenes forgalomelterelési munkák elvégzését, a terelések kiépítését és későbbi elbontását, átépítését. A III.r. alperes feladatai közé ez nem tartozott, ő a közúti vezetőkortát építési munkáit volt köteles végezni, ez pedig egyértelműen azt jelenti, hogy az F. Kft. feladata lett volna a munkavégzést követően a közlekedési tábláknak az úttestről való eltávolítása, magatartásáért pedig a Ptk. 391. § (3) bekezdésben foglaltakra történő utalással a II.r. alperes a felelős. A jogerős határozat értelmében a III.r. alperessel szemben a felperes megalapozottan kárigényt nem érvényesíthet, mert a kár nem a III.r. alperes, hanem a perben nem álló F. Kft. magatartásából (mulasztásából) ered. A másodfokú bíróság kifejtette, hogy a II.r. alperes által kivitelezett beruházási tevékenység nem esik a veszélyes üzemi tevékenység körébe, így a kártérítési felelősség elbírálásánál nem a Ptk. 345. § (1) bekezdése, hanem a 339. § (1) bekezdése az irányadó. Ebben az esetben pedig a felperes köteles bizonyítani a kár tényét és összegét, az alperes jogellenes magatartását és a kettő közötti okozati összefüggést. A rendelkezésre álló peradatok alapján megállapította a bíróság, hogy a hivatkozott terelőtábla betontalpa a munkavégzés idejét követően az autópálya belső sávján maradt, erre hajtott rá a felperes, és ez volt az oka a balesetnek. Ezzel szemben pedig a II.r. alperes nem bizonyította, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A jogerős rész- és közbenső ítélettel szemben a II.r. alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Kérte, hogy a Kúria a jogerős közbenső ítéleti rendelkezését vizsgálja felül, azt helyezze hatályon kívül, helyette a jogszabályoknak megfelelő új határozatot hozzon, a felperes keresetét a II.r. alperessel szemben is utasítsa és marasztalja a felperest perköltségben. Jogi álláspontja szerint a felperes és a II.r. alperes között nem állt fenn szerződéses jogviszony, tehát a deliktuális felelősség szabályai irányadók, így a kettőjük közötti jogviszonyt a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján kell elbírálni. Ezzel szemben a jogerős ítélet Ptk. 391. § (3) bekezdésére alapítva állapította meg a tényleges károkozó magatartást nem tanúsító II.r. alperes felelősségét, ez pedig a teljesítési segédért való általános, a Ptk. 315. §-ában szabályozott felelősség különös szabálya a vállalkozási szerződések tekintetében, így kifejezetten a kontraktuális felelősségre vonatkozik. A kárfelelősség a II.r. alperes szerint rá nem telepíthető, hanem azért a tényleges károkozó köteles helytállni. Hivatkozott e körben a Kúriának a Bírósági Határozatok Tárában 2004. évben 80. szám alatt közzétett, továbbá a Fővárosi Bíróság 41.Pf.630.483/2009/5. számú eseti döntésére és a Budapesti Ügyvédi Kamara Hírlevelének 74. számában publikált cikkekre. A felperes

szerint az R. 2. §-át nem értelmezte helyesen a bíróság, mert a II.r. alperes nem volt munkát végző kivitelező a perbeli beruházás esetén. Hivatkozott az utóbbi jogszabály mellékletéhez kapcsolt függelék Fl.27. pontjában írt közúton végzett munkák definíciójára, amely szerint ezek a tevékenységek azok az építési, fenntartás, üzemeltetési, javítási, állagmegóvási kár- és baleset-elhárítási, valamint mérési és ellenőrzési munkák, amelyek a közút területén, illetve annak úrszelvényén belül folynak és amelyeket a forgalom résztvevőinek és a munkát végző személyek biztonságának érdekében előrejelezni, illetve körülhatárolni szükséges. Így tehát nem a II.r. alperes, hanem a rajta kívül álló személy végezte a közúton a munkát. A II.r. alperes szerint rá az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) szerinti kivitelezői fogalom sem alkalmazható, hiszen ott is konkrét munkavégzésről esik szó. Amennyiben a Kúria a II.r. alperest munkát végző kivitelezőnek minősítené, úgy szerinte a munkát végző kivitelező kitétel nem a harmadik személlyel szembeni kárfelelősség telepítését jelenti, hanem annak a kötelezettségnek a teljesítéséért való felelősséget, hogy a jelzőtáblákat, elkorlátozó elemeket stb. elhelyezzék, illetve eltávolítsák a rendelettel összhangban. Erre utal a II.r. alperes szerint az is, hogy a hivatkozott jogszabály értelmében a munkát végző kivitelező nem az ott felsorolt tevékenységből eredő károkért felel, hanem e tevékenységek elvégzéséért, így tehát ez okból sem alkalmazható a perbeli esetben felelősségtelepítő szabályként.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős rész- és közbenső ítélet támadott részének a hatályában történő fenntartását kérte. Hivatkozott arra, hogy a II.r. alperes birtokában voltak az alvállalkozói szerződések, azokat nem ismerhette meg, így el volt zárva attól, hogy jogait azzal szemben gyakorolhassa, aki esetlegesen felelős lenne a balesetért. Ugyanez vonatkozik a per megszüntetésével érintett I.r. alperesre is. Amennyiben pedig a Kúria a II.r. alperesnek adna igazat, akkor a felperes szerint a másodfokú határozatot hatályon kívül kellene helyezni azzal, hogy szükséges a beruházás összes olyan iratának csatolása, amely a beruházó és alvállalkozói közötti munkamegosztás, a teljesítés és annak ellenőrzése körében releváns, és ennek ismeretében szükséges lenne a bíróság tájékoztatása a bizonyítási teherről.

A Kúria a Pp. 270. § (2) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy a jogerős rész- és közbenső ítélet felülvizsgálattal támadott közbenső ítéleti rendelkezése a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Ktv. 34. § (1) bekezdése értelmében a közút kezelője - az országos és helyi közutak kezeléséről szóló jogszabályok szerint

eljárva - köteles gondoskodni arról, hogy a közút a biztonságos közlekedésre alkalmas, közvetlen környezete esztétikus és kulturált legyen. A 35. § kimondja, hogy a közút kezelője a közútkezelői kötelezettségek megszegésével okozott kárt a polgári jog általános szabályai szerint köteles megtéríteni.

Ezekből a rendelkezésekből a jogerős ítélet helytállóan vonta le azt a következtetést, hogy a közút biztonságos közlekedésre alkalmas állapotát a közút kezelőjének kell biztosítani, felelősségére a Ptk. 339. § (1) bekezdése az irányadó. Nem vitásan azonban a felperes a közútkezelővel szemben a keresetétől elállt, ezért az ő felelősségét nem lehetett megállapítani.

Az R. 2. §-a szerint a munkát végző kivitelező felelős az út kezelője által meghatározott feltételeknek megfelelően az úton vagy annak közvetlen közelében a közúti forgalmat érintő munka miatt szükséges közúti jelzőtáblák, útépitési korlátozó elemek és eszközök, a forgalomirányító jelzőlámpák és útelzáró jelzőlámpák elhelyezéseért és fenntartásáért, továbbá eltávolításáért. A jogerős határozat jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy az említett rendelkezés megfelelő értelmezése alapján, a szavak általánosan elfogadott jelentését is figyelembe véve, a II.r. alperes munkát végző kivitelezőnek minősül, bár kétségtelenül alvállalkozója útján végezte a perbeli beruházási tevékenységet. Mint engedélyes és mint vállalkozó az R. rendelkezésében rá telepített kártérítési felelősséggel szemben nem hivatkozhat arra, hogy azért mentesül az akár szerződésszegéssel, akár szerződésen kívül okozott károkért, mert ő ténylegesen a helyszínen nem végzett munkát, fővállalkozóként alvállalkozókkal végeztette el azokat. A felperesnek a perbeli munkaterületen bekövetkezett káráért tehát felelősséggel tartozik. Nem tévedett a jogerős döntést hozó bíróság, amikor a II.r. alperesre, mint a közútkezelői hozzájárulás engedélyesére telepítette a fenti jogszabályhely alapján az F. Kft. által otthagytott, kivilágítatlan közúti jelzőtábla talpbetonja által okozott kárért való felelősséget, mert a II.r. alperes mindenképpen munkát végző kivitelezőnek minősül.

Helyesen hivatkozott a felülvizsgálati kérelmében a II.r. alperes arra, hogy a perbeli káreseményt nem a kontraktuális, hanem a deliktuális kártérítési felelősség szabálya szerint kell megítélni és nem alkalmazható a Ptk. 391. § (3) bekezdése, hiszen a felperes és a II.r. alperes között semmilyen szerződéses jogviszony sem állott fenn, amelynek alapján a Ptk. akár 315. §-ára, akár a 391. § (3) bekezdésére lehetne hivatkozni. Ez azonban a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti kártérítési felelősség alól a II.r. alperest nem mentesíti.

A kifejtettekre tekintettel tehát a jogerős rész- és közbenső ítélet felülvizsgálattal támadott közbenső ítéleti rendelkezése nem jogszabálysértő, ezért a felülvizsgálattal érintett rendelkezését a határozatnak a Kúria a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján - figyelemmel a Pp. 274. §-ának (1) bekezdésére - tárgyaláson kívül

hozott határozatával hatályában fenntartotta.

A II.r. alperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Kúria a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a II.r. alperest a felperes javára felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

Budapest, 2013. november 27.

*Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Gelencsér Zoltán s.k.
előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró*

A kiadmány hitelélül:

*kúriai tisztviselő
HM*